

Po zaplembi druga izdaja!

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
stivajo list brez po-
sebne naročnina.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Preameznal listi dobó
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 h.

Rekeplal se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Ča oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natiane enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 52.

V Mariboru, dne 28. decembra 1899.

Tečaj XXXIII.

Vabito na naročevanje.

Či novem letu vabimo uljudno vse dose-
danje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se
naročijo še nadalje za leto 1900 na list, ki
je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno
koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče
v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje
koristi.

Z novim letom izhaja naš list v isti obliki,
kakor dozday a tudi ceno mu znižamo.

Kdor more, naj pristopi med deležnike
„katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“
vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša
za celo leto 10 K, in je v tem že tudi naročnina
za „Slov. Gospodarja“. — Naročnina pa
znaša za celo leto 4 krone, in za polovico
leta 2 krone, ter za četrť leta 1 krono.

Naročnina se pošlje najlaglje po poštnih
nakaznicah upravništvu „Slov. Gospodarja“ v
tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odbor kat. tisk. društva.

Račun.

Leto se nagiba k zatonu. Treba je torej
narediti račun. Mi smo majhen list, zato ne
bomo delali računa za celo slovensko ozemlje,
ampak samo za naš Spodnji Stajar.

Najdragocenejša reč nam je naša sveta
vera. Hvala Bogu, v javnosti je ostala vera
na Spodnjem Štajarskem tudi letos mladone
nedotaknjena. Le jeden del učiteljstva si je
drznil svoj bič zavihetiti tudi proti veri ter
je neprikrito zahteval odstranjenje veronauka
iz šole. Učitelje te struje imenujemo jun-

govce. Kakor že ime kaže, rodili so se njih
nazori na Nemškem. Boljši in rabsodnejši del
učiteljstva pa še je vedno ostal zvest veri
ter odločno obsoja protiversko počenjanje
jungovcev. Bojni klic jungovcev proti veri
tudi izven učiteljstva ni našel nikjer na Spod.
Štajar. prijaznega odmeva, ampak vsepovsodi le
odpor. Želimo, da bi jungovci še vendarle
krenili nazaj ter izčrtali odstranjenje vero-
nauka po ljudskih šolah iz svojih zahtev.
Sicer je boj neizogiben. In s tem bodo zopet
one moči in sile, ki bodo vojevale ta boj
med seboj, izgubljene za skupno narodno delo.
Žal nam je, toda mi moramo braniti vero.
Naša sveta vera nam je najdragocenejša reč.

Narodna zavest se širi in krepi med
Spodnještajarskimi Slovenci. Nas vseh oči so
bile letos posebno pozorne na gibanje nepo-
sredno ob nemško-slovenski meji. In tukaj
se je delalo tekoče leto neumorno za vzbu-
janje narodne zavesti, to nam mora vsakdo
priznati. Vršil se je shod za shodom, usta-
navljalo se je društvo za društvom. In kaj
bo z obmejnimi slovenskimi kraji? Naši vrli
buditelji bodo zajezili upliv nemškega kapitala,
bodo vzbudili narodno zavest in slovenski
ponos, toda oni sami ne morejo ustaviti de-
lovanja ognjenikov, ki jim uničujejo celo na-
rodno delo. Ti ognjeniki so ponemčevalne
šole ob mejah. Proti ponemčevalnicam mora
nastopiti skupno Slovenstvo, sicer se nam
meje pomaknejo v desetletju proti jugu.

Razmerje med slovenskim in nemškim
narodom se je v tem letu precej poostrilo.
To so zakrivili Nemci s svojim sovražnim
in strastnim nastopanjem proti Slovencem.
Mi spominjamo naše bralce le na izgrede v

Celju, Ptuju, Konjicah in na Slatini. V boju
proti nam so rabili Nemci psovke, pesti, pa-
lice, blato... Tako ravnanje nam ni moglo
vzbuditi spoštovanja do Nemcev, pač pa je
povečalo prepad med narodom.

Zaplenjeno!

(26 vrst)

Najlepše se je razvijalo letos na Spod-
nještajarskem gospodarsko gibanje. Različne
zadruge so kar vidoma rasle iz tal. Sicer še
naš kmet nima od začetega združevanja nič
ali le malo gmotnega dobička, toda že to je
neprecenljive vrednosti, da se je vzdramil iz
svoje zaspanosti ter se združeno postavlja v
boj proti svojim sovražnikom, ki ga uničujejo.
Polagoma pa mu bodo zadruge, ko se utrdijo
in si uredijo svoje delovanje, prinašale tudi
gmotnega dobička. Da se razširi strokovno-
gospodarsko znanje našega kmeta, imame še
vedno premalo sposobnih ljudi.

Splošna izobrazba spodnještajarskega
slovenskega ljudstva vedno napreduje. Ni čudo!
Mohorjeva družba pošilja na Štajarsko lepo
število 148.836 knjig. Časnikov se čita po
našem računu pri nas okoli 10.000 izvodov.
In zraven še pridejo druge knjige, poučni
politični shodi, in pa šole. Toda izobrazba
našega ljudstva se še mora višje povspeti.
Vzor nam naj bo v Avstriji češki narod.

To je naš račun! S tem sklepamo pre-
teklost! Za bodočnost je naše geslo: S slabim
proč, z dobrim naprej. Mi hočemo imeti na
Spodnjem Štajarskem verno, narodno zavedno,
gospodarsko trdno in visoko izobraženo slo-
vensko ljudstvo! Veselo novo leto!

Listek.

Bistra glava vse izume.

Česki spisal dr. J. Štolba.

Rehakova Milika je bila zalo dekle, da
bi jo človek kar samo gledal. Marsikteri fant
je po njej vzdihoval. A ona ni marala za
nobenega drugega kakor za Franeka. Sekačev
Franek ni imel mnogo, skoro da nič — nje-
govi roditelji imeli so razun njega samo kočó
in majhno, precej slabo polje — ali to starega
Rehaka ni motilo. »Fant nima sicer nič«,
rekel je ženi, »ali ima bistro glavo in dvoje
pridnih rok, in to je meni ljubše, kakor da
je bil bogat, v glavi bi pa imel otrobe; no
Milika mu pa prinese nekaj, kar bo v dobrih
rokah.«

Ali prav to je bilo, kar je Franeka jezilo.
Njegova ljubezen se je zdela mnogim kakor
ljubezen preračunjena, in to ga je mučilo.
Kolikokrat si je želel, da bi Milika bila naj-
ubožnejše dekle, kteremu bi mogel pripraviti
prijetno življenje s svojim trudom in s tem
mu dokazati, kako ga ima rad! In delati je
umel Franek. Njegovo polje je bilo tako ob-
delano, da je bilo vzorno vsej okolici; kočó
njegova se je videla kakor iz krede, — vešč
je bil Franek vsemu na svetu in je porabil

vsak prost trenutek za kakšno delo. No in
kadar ga je opravil in oskrbel polje svoje,
gledal je na tuje. Vas je imela mnogo hme-
ljišča, — sosedje so se pogovorili o tem, da
bi prevzel Franek v svojo skrb njihove hme-
lnike za lepe odstotke.

To vse je vedel stari Rehak kaj dobro,
in zato je vzdignil prav visoko glavo, ko ga
je pikal nekdo izmed sosedov, da je škoda
edine njegove hčeri, če jo omoži s takim
revežem. Stari Rehak bil je razumen mož,
ki ni gledal samo na hip, temveč ki je gledal
vedno tudi v bodočnost; in tu sta videla on
in žena, Miliko na strani Franeka v najkras-
nejšem svitu.

Složnost med mladimi in starimi bila je
najlepša, svatba je bila gotova; Franek in
Milika sta mislila, da ni na svetu srečnejših
ljudij. — Ali zlodej nikdar ne spi. Hkratu je
razdril kakor strela to soglasje naslednji do-
godek.

Kakih pet minut za vasjo je bil prijazen
gradič grajščaka, čegar polje se je razprostir-
alo na široko okrog. Sredi grajskega dvora
je pa stal na širokem podnožji precej že
zanemarjen steber sv. Florijana s škafo
kamenene vode, ktero je lil na gorečo hišo
pri svojih nogah. Neki pobožen prednik je
postavil ta steber v spomin velikega požara
v gradu; ali sedajni posestnik je potreboval

v dvoru zaradi mnogobrojnih konj in vozov
veliko prostora. Steber mu je torej bil na
potu. Vreči ga kam v kot ni hotel, deloma
iz ozira na vaškega župnika, kteri je bil zaradi
svoje učenosti in pobožnosti zmirom dobro
došel gost v gradu. Naznanil je torej županu,
da daruje steber občini in da ga dá na lastne
stroške postaviti na vaškem trgu.

Kdo bi mislil, da bi mogla tako neznatna
okolnost hkratu popolnoma prevrniti prijazne
razmere obeh rodovin, namreč Rehakove in
Sekačeve! In vendar je bilo tako; poslušajmo,
kako se je zgodilo to.

Vas je bila jako dolga; držala je skozi
njo velika cesta, ki se je razširila sredi v
prostoren trg. Tu se je nahajala majhna
višina, od koder se je pregledala lahko vsa
vas noter do zadnje hiše. Celó naravno je
torej, da je bilo izbrano to mestice enoglasno
za novo stališče sv. Florijana.

Slovesno so naložili steber neki sopraznik
in pripeljali ga na trg, kjer je že bil pripravljen
temelj zanj. Razume se, da je bil Franek
glava vsemu podjetju, in da je bil prenešen
steber z voza, vzdignjen na oder, zato spretno
postavljeni, in rahlo spuščeni v temelj, pri
kterem sta čakala že dva zidarja, da bi ga
tako utrdila. Ali, o joj! Ko so ga spuščali,
popustila je hkratu ena vrv, steber se je
hipoma nagnil na stranski tram odra, in resk

Novo ministerstvo.

Grof Clary je odstopil. Cesar je poklical na čelo novega uradniškega ministerstva železniškega ministra Witteka, ki ostane še na čelu železniškega ministerstva. Witteku stojijo ob strani: baron Welsersheimb za domobranstvo, Stummer za notranja dela, Schrott pravosodje, Stibral za trgovino, Jorkasch-Koch za finance, Blumenfeld za poljedelstvo, Berndt za nauk, Chledowski za Galicijo. To ministerstvo bode vladalo do meseca marca, da spravi mej tem časom s § 14. avstrijsko-ogrsko pogodbo pod streho. Ta pogodba se mora rešiti za Ogrce ugodno, zato so potisnjeni v stran zastopniki ljudstva. Železniški minister bode izvršil naloženo mu povelje in potem naredil prostor drugemu ministerstvu.

Slovanska vzajemnost, kje si?

Za takoznane češke krize smo dobili od več strani dopise, kritikujejoč postopanje slovenskih poslancev. Skupna njih misel je ta le: Vedno se pridiguje slovanska vzajemnost, ki je po našem prepričanju tudi neobhodno potrebna v dobi, ko se človeštvo zbira v narode, in ko razne nemške stranke, naj si so še tudi tako nasprotne, v povdarjanju nemštva vendar soglašajo; očitno je, da je sedanji boj boj Nemcev zoper Slované. In vendar se slovenskim poslancem ni zdelo primerno, da bi Čehom dejansko bratski stali na strani, ž njimi bili, kakor jedno telo, da govorimo jasno, ž njimi obstruirali! Naše ljudstvo čuti drugače, in njemu se pač zdi, slovenskih poslancev dolžnost bi bila, da bi se v državnem zboru bili postavili kot Slovani, izvršujoč nerazrušno slovansko vzajemnost s češkimi brati. To bi pri vladi bilo gotovo vzbudilo spoštovanje do nas in ona bi izvedela, da se slovanska vzajemnost ne zadovoljuje le z banketi, ampak se tudi začne kazati v dejanski politiki. Dokler vlada ne bo videla dejanske slovanske vzajemnosti, vsaj mi Slovenci nimamo ničesar upati. Čehi bodo že kaj dosegli, ker so močni pa tudi odločni, mi Slovenci pa smo, če rešitve ne iščemo v vzajemnosti, izgubljeni. Kakor je nemško katoliška stranka imela potrpljenje s Čehi, ko so obstruirali, bi je tudi imela, če bi mi Čehom bili pomagali. Saj se jim mora bratstvo zdeti naravno. Naši slovenski poslanci vedno le mislijo, da Slovani brez katoliških Nemcev nič ne zmoremo, ne pomislijo pa, da ravno tako in še boljše katoliški Nemci nas potrebujejo. Naj enkrat začnejo oni okoli nas laziti. Kakor se stvar sedaj kaže, bode vlada nekaj ukrenila, da pomiri Čeha, za nas pa se še zmenila ne bo; ko bi pa bili vza-

jemni, bi se oboje vprašanj rešilo na enkrat. Uredništvo more tem mislim le pristaviti, da utegne ljudstvo imeti prav. Naj gg. poslanci te objave ne zamerijo; list je za ljudstvo in ima dolžnosti do njega izpolnjevati.

Časniški kolek.

Časniški kolek se po raznih zaprekah vendar le odpravi v Avstriji. Gosposka zbornica je pritrčila odpravi časniškega koleka in cesar je ta ukrep uže potrdil.

Deželni zbori.

Zasedanje državnega zbora je preloženo. Ministerstvo bo vladalo sedaj zopet s § 14. Med tem pa bodo zborovali nekateri deželni zbori, med njimi tudi štajerski. V petek je prvo zborovanje. Naši poslanci bodo imeli dovolj gradiva za proračunsko debato. Da bi le vse povedali brez strahu in brez ozira.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži so doživeli zopet poraz. Buri so naskočili generala Frencha in ga prisilili, da se je umaknil. Zgubil je več topov in kakih 200 mož. Ob oranski meji stoji kakih 13.000 vstašev. — Kje je general Gatacre in njegova armada, se nič ne ve. Slutijo, da so jo Buri morda popolnoma porazili.

Gospodarske stvari.

Zadružne zavarovalnice.

Že veliko sem pisal in govoril o zadružnih zavarovalnicah, ker upam, da koristim dobri stvari in da pospešujem narodno blagostanje s tem, ako kolikor toliko pripomorem, da se to zavarovanje kakor najhitreje uvede med našim ljudstvom.

Mislil si tukaj zadrugo, katere udje so medsebojno zavarovani za sledeče reči: 1. za ljudi zoper nezgode in onemoglost, 2. za živino zoper nezgode in nesreče, 3. zoper škodo na pridelkih po toči. To zavarovanje pa si mislim tako-le:

1. Zavarovanje zoper nezgode in onemoglost kmetovalcev in njihove družine ter delavcev. Vzemimo primer! K zadrugi pristopi pol milijona ljudi, to so gospodarji, gospodinje, sinovi in hčere od 14. leta naprej, hlapeci in dekle, dninarji in dninarce. Vsaki plača na leto 1 krono v zadružno blagajno, kar da vsako leto 500.000 kron. S to krono pa je vsak zadružnik zavarovan in sicer tako, da, ako ponesreči ali vsled kake bolezni ne more več delati in si kaj prislužiti ali vsled starosti onemore za delo in zaslužek, da do-

biva iz zadružne blagajne vsaki dan po eno krono kot penzijo. Ako računimo, da dobi vsak onemogli ud po 365 kron na leto, more se na ta način preskrbeti 1300 oseb, in še ostane za rezervni zaklad 26.000 kron. Pri tem navedenem načinu sme vsako leto stopiti vsled tega ali onega vzroka $\frac{1}{4}\%$ vseh zavarovancev v penzijo in vsi bodejo lahko preskrbljeni in ne bode jim treba stradati ali beračiti. Ako bodo kmetijski ljudje na ta način zavarovani, ne bode tudi treba starišem, si izgovarjati velikega prevžitka. Saj ve, da dobi penzijo, ko onemore za delo. Kmetovalec bode lažje dobil družino in delavce, saj bodo ti vedeli, da so za slučaj onemoglosti dobro preskrbljeni. Sini in hčere ostajali bodo doma in ne silili v mesto in tovarne, ker bodo tudi oni doma dobro preskrbljeni za onemoglost. In tako bode imel kmetovalec dovolj delavnih moči, bode vsako delo boljše in o pravem času dovršil in še zraven ceneje. Uboštvo bode nehalo med kmetovalci in isti bodejo z mirno vestjo gledali v bodočnost.

2. Zavarovanje živine zoper nezgode je ravno tako lahko izpeljivo. Le računimo: 50.000 posestnikov stopi v zadrugo in si zavaruje vsak svojo domačo živino, t. j. konje in govejo žival zoper nezgode. Vsak ima povprečno 6 glav živine, stare od pol leta naprej, v povprečni vrednosti 600 gld. ali 1200 kron, to da kapital 60 milijonov kron. Za vsakih sto kron vrednosti plača zavarovalnine 60 vinarjev, kar znese na leto 360.000 kron. Ako pogine povprečno $\frac{1}{2}\%$ zavarovane živine, kar je pa veliko, se lahko s to zavarovalnino plača vsaka povprečno po 300 kron, kar znese letne odškodnine 300.000 kron. Če sedaj zadene gospodarja nesreča, da mu pogine kako živinče, ne more si te škode veliko let popraviti. Ko pa bi imel svojo živino zavarovano, pa bo vse to uboštvo izostalo. Tudi se bo vsled zadružnega zavarovanja nastavilo dovolj živinozdravnikov, ker se bodo subvencionirali iz rezervnega zaklada zadruge, da bodo vsakemu živinorejcu lahko v slučaju bolezni takoj pri roki, da se reši obolela žival. Tudi se bodo lahko iz rezervnega zaklada nakupile plemenske živali, da se tako zboljša pleme naše domače živine.

3. Istotako lahko se da uvesti zavarovanje poljskih pridelkov proti toči. Vzemimo zopet poprejšnje število gospodarjev. 50.000 kmetovalcev stopi v zadrugo in si zavaruje svoje polje, oziroma poljske pridelke zoper škodo po toči. Vsaki ima raznih pridelkov svoje zemlje v povprečni vrednosti 1000 kron, to da kapitala 50 milijonov kron. Ves ta kapital se zavaruje in sicer po 1 krono za 100 kron vrednosti, to da zavarovalnine

— grozen krik in — glava sv. Florijana se je kotala v travo.

To je bil velik udarec. Kaj z brezglavnim kipom? Vendar zaradi tega Franek glave ni izgubil. Pobral je odlomljeno glavo, položil jo na stran in zavpil: »Najprej postavimo steber, in ko bo že stal, pridelam glavo tako, da nihče niti ne spozna, da je odbita.«

Vsi so poznali Franeka, da nikdar ne obljubeje zaman; zato so čvrsto zopet prejeli za vrvi, in preden je minulo četrto ure, pričeli so zidarji svoje delo.

V tem je pa pristopil Rehak: »Oha, sosedje«, rekel je naglo, »steber stoji slabo, — obrnite ga na našo stran.«

»Da, na našo stran«, poudarjali so sosedje, kateri so stanovali na tistem konci, kakor Rehak.

»Oho«, oglasil se je v tem stari Sekač, ki je stanoval na nasprotni strani, »to bi rad vedel, zakaj ne bi bil obrnen sv. Florijan k nam?«

»Da, to bi radi vedeli«, pritrčili so sosedje Sekačevi.

Blisk gneva iz očesa Rehakovega je zadel Sekača. »Zakaj?« vprašal je togotno. »Hoče sosed Sekač, da bi mu naj povedal?«

»A se vé, da hoče«, odgovoril je ta odločno, »in sicer hitro, takoj.«

»Ker je na naši strani večina hiš, tam doli pa skoro le edina koča«, glasil se je zbadljivi odgovor.

To je razburilo kri vseh kočarjev silno. »Kaj?« zavpil je Sekač, »samo ena koča? Aj, aj, aj, a vendar poškiljuje nekdo iz velike hiše kaj željno do te edine kočice.«

Rehak je stal kakor bi ga s krvjo polil; razžaljena ošabnost se je v njem razvnela, in kečar je bil tak, bilo je hudo. Franek je pogledal ustrašen Miliko, Milika prestrašena Franeka, obadva pa svoje očete, in že sta vedela, pri čem da sta. Rehak je hotel ravno jezno odgovoriti, kar ga je prehitel župnik. »Za božjo voljo, prosim vas sosedje, nobenega prepira. Je li je steber obrnen sem ali tja, to je vendar popolnoma vse edno. Zidarji, učinite svojo dolžnost.«

Zidarji so prejeli za žlico in malto. Sekač se je smejal s svojimi sodrugi zmagonosno, zato je pa tem bolj srdito gledal Rehak s svojimi privrženci.

Župniku se niso hoteli ustavljati, ker je bil prav za prav on vzrok tej slavnosti, in ker so ga čislali visoko vsi vaščani. Ko so zidarji dokončali, in je sv. Florijan tu stal, seveda brez glave, katero je vzel Franek s seboj, da bi jo doma popravil, razšla se je množica hitro: Sekač s svojimi vesel, Rehak s svojimi poln togote. Najhuje je bilo pa

Franeku in Miliki. Ko je hotel Franek k njej stopiti, popadel jo je stari Rehak jezno za roko in srdito rekel: »Da se mi ne drzneš s to kočarsko prevzetnostjo govoriti, in ti — pri tem se je obrnil k Franeku — »poskrbi si drugje; dokler sv. Florijan ne bode gledal sem v našo stran, ni moja Milika za tebe na svetu«, — in vlekkel jo je jezno domov. Polna neizrekljive bolesti pogledala sta se oba, in Milika je že davno odšla, ko je Franek stal še vedno nepremično kakor drug steber na tistem mestu.

Žalostni časi so nastopili zdaj za oba ljubimca. Komaj sta se videla po nedeljah in praznikih, kečar so šli v cerkev, a govoriti vkup — na to ni bilo niti misliti. Rehak je gledal Miliko in Sekač Franeka. Rehak ni mogel odpustiti staremu Sekaču one zmage, stari Sekač pa ni mogel pozabiti razloga Rehakovega, zakaj bi imel biti sv. Florijan obrnen na njegovo stran. Na zvezo obeh otrok ni bilo več misliti; a ne le to, oba očeta sta se ogledovala že drugam. »Sinu takega ošabnega reveža bi jaz dal svojo hčer? Nikdar!« srdil se je Rehak doma. »Mene tako ponižati, mene —!«

»V tako napuhneno rodbino bi jaz priženil sina?« preklinjal je stari Sekač doma. »Nikoli! Bes te lopi, meni očita moja kočica

500.000 kron. Povprečno napravi vsako leto toča škode pri 1% vseh kmetovalcev, to je toča pobije vsakega stotega kmeta, ali izmed 1000 kmetovalcev pobije desetim polje, to da po zgornjem računu škode povprečno za 500.000 kron. S tem bi bila torej poravnana škoda z zavarovalnino 1 krone za 100 kron vrednosti. Ker pa redkokedaj pobije toča tako, da bi vničila vse pridelke kmetovalcu, se vzame povprečno le $\frac{3}{4}$ vsega pridelka, zato pa ostane za rezervni zaklad vsako leto 175.000 kron. Iz tega razvidimo, kako lahko bi si naši kmetovalci zavarovali svoja polja, in da bi si iz rezervnega zaklada lahko napravili zraven še tudi strelne postaje, kjer se strela zoper točo, in druge občno koristne kulturne naprave.

Pokazal sem torej veliki pomen in korist zadržnega zavarovanja, pokazal, da se da to prav lahko doseči, ako je le nekoliko dobre volje in vzajemnosti. Upam, da moje besede ne bodo glas vpjočega v puščavi, ampak da najdejo poslušna ušesa in da se kmalu začne uresničevati ta prekristna stvar. Vse slovenske liste prosim, da posnamejo in ponatisnejo ta apel na naše ljudstvo, da se moja mise! prej ko prej uresniči; saj nam je pri tem le za blagor in korist našega ljudstva.

Spisujem v ta namen pravila, urejena za naše razmere, katere bom, ako uvidim zanimanje, tudi obelodanil. Pripravljen sem, tako zavarovalno zadrugo v korist in blagor slovenskega ljudstva povsod osnovati pomagati in sicer s tem večjem zaupanjem v uspeh, ker vem, da me podpira pri takem delu vse naše duhovno in posvetno razumništvo in ker vem ter sem prepričan, da čuje nad Slovenci pravični Bog, kateri rad pomaga onim, ki so pomoči potrebni. Ivan Kač.

Dopisi.

Z Murskega polja. (Gospodarska vprašanja.) Mi murskopoljski kmetje z velikim veseljem prebiramo Vaš list. Saj vidimo, da z ljubeznijo preresetavate naše kmečke razmere. Toda ne smete zameriti, gospod urednik, nekaj bi Vam le rad povedal. Glejte, v Vašem listu nam različni vrli gospodje vedno pravijo: Kmetje, ustanovite si to in to in zopet ono. Mi čitamo, prevdarjamo in mislimo, da bi bilo marsikaj navetovanega res dobro za nas. Toda pri vsaki ustanovitni se glasi: Toliko znaša udnina, toliko vpisnina, toliko delež. In kadar si ustanovimo kaj, potem se reče, to je še le začetek, sedaj še le pride pravo. Zidati je treba skladišče, kupiti to orodje, naročiti

— saj bi ti takoj drugi dan po svatbi opnesli, da nisi nič imel —!

Tako je šlo neprestano. V obeh rodbinah sta se nastanili hkratu svaja in žalost. Ko se je Rehak togotil, poslušala je Milika tiho, ali poslednja beseda njena bila je vedno: »In jaz vendar drugega nečem, in drugega si tudi ne vzmem, kakor Franeka, in ko bi se na glavo postavili«.

»In če v to ne privolim?« zadril se je Rehak.

»Potem pa se sploh ne omožim«, glasil se je mirno odgovor.

V Rehaku je to vrelo. Poznal je Miliko in vedel, da ima glavico iz železa. Hotel je jezno kvišku skočiti, ali pogledal je ženo, ktera se mu je proseč približala, popadel kapico in odšel v »gornjo« krčmo.

In ko se je stari Sekač znašal nad Rehakom, poslušal je Franek čisto tiho in delal svoje delo, kakor bi ga niti stvar ne brigala. Kedar je pa oča razkačen zaradi njegove mirnodušnosti zakričal: »No, si slišal ali ne?«, tedaj je odvrnil Franek čisto hladno: »Očka, poznate me tako slabo? Nobene druge nečem kakor Miliko in dosti«.

»In če v to ne dovolim?«

»Potem pa rajši ostanem sam in pojdem po svetu«, je mirno odgovoril.

kak stroj. In zopet se zahteva denar. Glejte, gospod urednik, saj mi ne pravimo, da bi to ne bilo prav ali da nam gospodje nasvetujejo kaj neprilicnega, toda odkod naj mi vzamemo toliko denarja. Vi gospodje veste, da nam gre trda, a tega ne veste, kako trda. Včasih pridejo časi, da tudi najboljši kmet ne glešta desetaka v žepu. Nam kmetom se godi sedaj presneto slabo. Mi gorimo za zadrugo, toda mi ne vemo, če bomo jih mogli izpeljati tako daleč, da bodo nam res občutno koristile. Zato pa Vas prosimo, gospod urednik, pišite Vi za to, da se počasi dela z zadrugami, da bomo lahko zmagovali stroške, ali pa da dežela in država pomaga. Saj država in dežela tudi drugim stanovom pomaga z denarnimi doneski, zakaj pa bi nam kmetom ne, kateri smo ji že splačali toliko denarja in ji že dali toliko vojakov. Prosimo Vas torej, gospod urednik, da bi Vi tako pisali za nas. Zdjaj pa Vam želimo srečno in veselo novo leto!

Iz Celja. (Trgovska obrtna zadruga «Merkur».) V Celju se je osnovalo velevažno narodno podjetje «trgovska obrtna zadruga «Merkur» z neomejeno zavezo», katere pravila so se vpisala v zadržni register c. kr. okrožnega sodišča od 13. dec. 1899 Firm. 172/Gen. I. 259. Osnovanje te zadruge je, če nas vse ne vara, eno najvažnejših narodnih podjetij, kar se jih je začelo v zadnjem času na Spodnjem Štajarskem. Zadruga «Merkur» ima namen, pospeševati zasebno gospodarstvo svojih zadržnikov s tem, da posreduje med trgovci in obrtniki in njih odjemalci, podpira ustanovitev novih obrti in trgovin ali pa, da prevzame po potrebi sama ustanovitev takih obrti in trgovin. Slovenski rodoljubi so vže davno spoznali, da bode slovenskemu narodu zagotovljen narodni obstanek samo tedaj, če bo slovenski narod v gospodarskem oziru stal popolnoma na svojih nogah, da bode imel v vsaki stroki trgovce, obrtnike, tovarnarje itd., ki so slovenske krvi in narodnega mišljenja.

V tem oziru se je v zadnjih 20 do 30 letih že sicer veliko doseglo, imamo narodne obrtnike in trgovce v tej in onej stroki, ali ravno v eni najvažnejših trgovinskih strok, v železnini dozdej Slovenci nismo imeli na Spodnjem Štajarskem svoje trgovine, ki bi delala v velikem, ter bila zmožna, konkurenco delati vsaki drugi trgovini enake vrste. To je bil vzrok, da so veliki železni trgovci nasprotnega političnega in narodnega mišljenja imeli po celem Slovenskem nekaj monopol, ter misleč, da jim je ta monopol zagotovljen za večne čase, se postavljali se

Sekaču se je kri razvnela. Poznal je svojega sina; kar si vtepe v glavo, tega mu ne izbije nihče; ali v prvem hipu je hotel vendar jezno skočiti, — toda pogledal je ženo, ktera se mu je proseč približala, zgrabil je kapico in odšel v »dolnjo« krčmo.

Ali ne samo v ti dve rodovini je privedel sv. Florijan svajo, on je razdelil tudi vso vas na dve vojni stranki. Slava prvej je bil Rehak z glavnim stanom »gornja« krčma, glava drugej je bil Sekač z glavnim stanom »dolnja« krčma. V »dolnje« so vriskali, pili in vpili, da sv. Florian mora ostati tako, kakor stoji; v »gornje« so se zaklinjali, da ne dajo prej miru, dokler ne bo gledal vsaj na polovico k njim. Zdelo se je, da med obema strankama ni mogoče miru.

Rehakovej se je Milika smilila zelo in želela jej je v duhu Franeka; vendar je zavoljo moža, ali pa je mislila, da je to njena dolžnost, Miliko z lepa prigovarjala in jej svetovala, da naj Franeka pusti iz misli. »Saj je več možkih na svetu«, dejala je rahlo, »bo te pa drug imel tako rad.«

Milika je bila naproti trdim besedam, kakor iz železa, prijazna beseda je pa imela velik upliv na njo. »Oh, mamica«, rekla je s solznatimi očmi, »jaz ne morem, — jaz ga imam rajši, kakor svoje življenje.«

(Konec prih.)

svojimi uslužbenci vedno na čelo vsemu protislovenskemu gibanju.

Zadruga «Merkur» odkazala si je toraj kot prvo in poglavitno svojo nalogo, ustanoviti v Celju, ki je sedaj za celi avstrijski jug nekako trgovsko središče za železnino, trgovino z železino na debelo in drobno, ter to trgovino založiti s tako velikim fondom, da bode ista zmožna konkurirati z vsako drugo železno trgovino, to tako glede kakovosti blaga, kakor glede nizkih cen; kajti kupovala bode blago vse v velikem za gotov denar, toraj po najnižjih mogočih cenah, in ker trgovina ni last posameznika, kateri bi se hotel bogatiti pri trgovini, prodajala bode ista blago lahko po primeroma prav ugodnih nizkih cenah.

Kričeči dogodki, vršeči se 9. in 10. avg. t. l. v Celju zoper Slovence, silili so do končnega odločilnega koraka. Sklical se je na dne 4. oktobra v «Narodni dom» v Celje shod slovenskih zaupnikov, kamor se je istih zbralo nad 50 iz vseh krajev Spodnje Štajarske. Shod je pritrtil z navdušenjem po deželnem poslancu dr. Ivanu Dečku izdelanemu in predloženemu nasvetu glede ustanovitve zadruge «Merkur» v Celju; pokazali so navzoči na najsijajniši način, da res ustrezajo predlogi občnemu namenju s tem, da so v pri $\frac{1}{4}$ uri podpisali za nameravano zadrugo svoto od 27.000 gl.

Na čelo zadruge izvolili so se gospodje Peter Majdič, posestnik umetnega mlina kot načelnik, dr. Jos. Vrečko, odvetnik, kot njegov namestnik, dr. Ivan Dečko, odvetnik, dr. Jos. Serbec, odvetnik, Dragotin Hribar, lastnik tiskarne, Anton Kolenc, trgovec, vsi v Celju, Norbert Zanier, trgovec v Št. Pavlu, Franc Xav. Petek, trgovec v Ljubnem, F. Ivanuš, trgovec v Konjicah, Franc Varlec, trgovec v Brežicah in Jos. Širca, župan in veleposestnik v Žalcu kot odborniki. Imena izvoljencev so tako odlična, da so že ista sama prok, da je podjetje zdravo, dobro premišljeno, da bode dobro izvedeno, imelo tudi dober popoln uspeh! Trgovski odsek, kateri naj železno trgovino v Celju osnuje, vodi in nadzoruje, je sestavljen iz gg. Peter Majdič, dr. Jos. Vrečko, dr. Ivan Dečko, Norbert Zanier.

Štacuna in zaloga te železne trgovine bode v hiši, katero je kupila «Zveza slovenskih posojilnic» od g. dr. Srebreta. Hiša je na najugodnejšem prostoru, v prometni graški ulici, ter ima zadej velike prostore za skladišča, tako da bode zadostovala vsem potrebam. Trgovina bo začela poslovati kmalu začetkom bodočega leta 1900, kakor hitro bo hiša potrebno predelana in dozidana. Kakor čujemo, posrečilo se je zgoraj imenovanemu trgovskemu odseku že tudi pridobiti za to trgovino kot disponenta in vodja izbornu, vže skušeno moč.

Z oživotvorjenjem te železne trgovine pa naloga zadruga «Merkur» še nikakor ne bo dovršena, ampak zadruga bode potem obrnila vso svojo pozornost na druge potrebne trgovine in obrti v Celju in izven Celja, da se pomore slovenskemu narodu v vseh strokah do gospodarske samostojnosti.

Seveda potrebuje zadruga za dosego teh velikih namenov denarnih sredstev, in če hoče te namene popolnoma doseči, velikih denarnih sredstev! Zavedni Slovenci se toraj pozivljajo, da pristopijo tej zadrugi brez ozira na stan in na premoženje: kdor premore veliko, naj pristopi z velikim, kdor premore pa manj, pristopi pa naj z manjšim denarnim zneskom!

Deleži so tako določeni, da pristopi lahko vsak zaveden Slovenec, komur je mar napredek slovenskega naroda, komur je mar zahvala prihodnjega vnuka!

Deleži so najmanjši po 10 kron (III. vrste), po 200 kron (II. vrste) in po 1000 kron (I. vrste). Posameznik pa vzame lahko tudi več deležev do najvišje svote, ter se opomni, da so do zdaj posamezniki podpisali tudi po 2000, 4000, 6000 in 10.000 kron.

Uplačani deleži bodo, ker je podjetje zdravo in na strogo solidnej podlagi, dajali

vsako leto po računskem sklepu svojo dividendo, katera bo gotovo toliko, kakor so navadne obresti; računati pa smemo, da bode dividenda večja, kajti vidimo, da železne trgovine dajejo nasprotnim trgovcem prav velik dobiček, kateri ne obreduje samo njihovega v trgovini ležečega denarja, ampak kupiči njihovim obiteljem veliko bogastvo!

Novo narodno podjetje spremljaj toraj naša iskrena želja, da bo njegov razcvit sijajen, njegovo delovanje plodonosno!

Maribor. (Nezgode pri južni železnici.) Zadnjo soboto in nedeljo zvršilo se je pri južni železnici ne manje ko pet nezgod; mogoče da še več, ali toliko nam je znanih. V Kalsdorfu blizu Gradca sta trčila dva vlaka drug v drugega dvakrat na eden dan, prvokrat zjutraj, drugokrat zvečer. Nekaj ljudij je mrtvih, koliko ne vemo, ker židovski časniki kakor »Tagespost« in drugi, ki so pri nas žalibog najboljše razširjeni, resnico zamolkujejo. V takem slučaju ali celo nič ne poročajo, ali pa tako, kakor da bi se nikomur ne bil zakrivil las; seveda, ker je železnica lastnina židov-milijonarjev. Le če kak krščanski časnik resnico izvoaha in poroča, potem tudi časniški židje nekaj kratkega prinesejo. No, pa dalje. Na Zidanem mostu je vlak drknil iz tira, in tudi na Koroškem se je tisti dan pripetila nezgoda. Kakšni so bili nasledki, ne vemo. Peta nesreča pa se je zgodila v Mariboru ravno pred kolodvorom nasproti »Taberni« v nedeljo proti jutru. Tovarni vlak je premikal in zdajci pridrvi z Gradca brzovlak ter trešči s tako silo v onega, da se je, izvzemši hlapon in spalni voz, ki leži ves na močnih železnih šinjah, popolnoma razbil, deloma celo zdrobil. Treske so tako ležale okrog, kakor bi bili tam tesarji eden teden tesali; čudo, ki ga ni mogoče zapopasti, je, da ni nikogar ubilo.

Pri vsaki železnici se lahko kaj pripeti, in zares tudi nikjer ni brez nezgod; ali čudno je vendar, da se pri južni železnici dogodi najmanje 10 do 20 nesreč, dočim pri drugih komaj jedna. Kaj je temu krivo? Vsaka sodnijska obravnava, ki je taki nezgodi sledila, je doslej dokazala, da židovje, ki so lastniki južne železnice, svoje ljudi, ki je imajo nastavljene kot šefe, poduradnike, čuvaje itd., izrabljajo do onemoglosti; delo, ki bi bilo za dva, mora jim opravljati jeden. Na prim. nekje pri Mariboru je nastavljen jeden uradnik in jeden služabnik; ta dva človeka morata sama opravljati vse, petek in svetek, noč in dan; spita le, kolikor jima je med vlaki mogoče. Če se pomisli, da po tisti progi teče v 24 urah sempatje kakih 70 vlakov, lahko si predstavljamo, koliko počitka imata. Ne oziraje se zdaj na to, da je tako postopanje nečloveško, in da ima tudi vlada, ki to trpi, vnebovpijoč greh, prašajmo se: »Ali se more od tako izmučenega človeka zahtevati, da svoj veleodgovoren posel natanko opravlja?« Prvi vzrok nezgod je torej pohlepnost židovskih duš po denarju. Drugega hočem pokazati s slučajem, ki sem ga sam doživel. Letošnje poletje je pri neki postajalnici južne železnice, ki je nočem imenovati, vlak zdrknil s tira. Vprašam šefa, kaj je temu vzrok. Odgovori mi, da je služabnik menjak v tistem hipu prestavil, ko se je imel vlak že na drugo progo premakniti. In na mojo opazko: »Služabnik, ki ima prestavljati menjake, bi ž njimi vendar moral znati sigurno ravnati«, pristavi: »Kaj hočete zahtevati od človeka, ki je še le jeden teden pri železnici?« Jaz zopet: »In takemu se poverjajo menjaki, od katerih je zavisno življenje tolikih ljudi?« In šef: »Jaz moram ljudi vzeti, ki se mi pošiljajo«. Kaj nam kaže ta dogodek? Da so židje, v kolikor velja življenje drugih ljudi, brezvestni. Nič jim ni mari, niti nam najdražjega ne — da le delajo boljše »kšefte«, da jim le akcije prinašajo več odstotkov. Koncem še jeden slučaj, ki sem ga tudi sam doživel. Blizo Rikarje vasi ob južni železnici na Koroškem je letos poleti osebni vlak drknil s tira ter se prekucnil čez breg več metrov globoko; nekoliko ljudij je bilo pri priči mrtvih, mnogo

ranjenih. Govorilo se je na licu mesta o vzroku te nesreče, da bi bil hlaponovodja po ovinku prenapoglo vozil, pa tudi, da so se blazine, ker so že bile pirave, pod šinjami vdrle. Ne vem, kateri vzrok je pravi, ali to vem, ker sem videl na svoje oči, da so blazine bile tako pirave, da sem z nohtom lahko pripravil pri nekaterih celo do sredine. To bi šlo na rovaš tamošnjemu železničnemu mojstru; ali govorilo se je, da je pre o pravem času pri »višjih« novih blazin zahteval, a niso mu jih hoteli dovoliti.

Bodisi kakor hoče, to itak vem, da morajo pri južni železnici vseh nezgod vselej biti krivi čuvaji, hlaponovodje in nižji služabniki sploh, nikdar pa ne oni visoki uradniki, ki imajo letne plače od 10 do 24.000 goldinarjev, najmanje pa seveda oni židovski milijonarji, ki si po kopelih in vilah dolg čas kratijo s tisočaki, ki jih jim ubogi čuvaji in sprevodniki v tesni in duševni onemoglosti služijo. Dostavljam pripomnjo, da je južna železnica v Avstriji najdražja.

Naj bi vendar gg. poslanci kaj storili, da bode morala južna železnica začeti človeško ravnati s svojimi nižjimi služabniki, pa tudi s potniki.

Razne stvari.

Iz domačih in drugih krajev.

(Veselo novo leto) želimo vsem našim prijateljem, somišljenikom in naročnikom. Prosimo jih, naj nam ostanejo še v bodoče zvesti in naklonjeni. Naš narod je kmečki narod. Zato bomo mi tudi v novem letu vse svoje najboljše sile posvečevali perečim vprašanjem slovenskega kmečkega ljudstva. Branili bomo njegove pravice, odbijali njegove nasprotnike. Upamo, da bo kmečki stan podpiral svoj list in da mu tudi prijatelji kmečkega stanu ne odrečejo svoje dobrohotne pomoči. Širite naš list, da bo postal uplívno glasilo spodnještajarskega kmeta!

(Slovenska božičnica.) Dne 22. t. m. obhajal je mariborski otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda, katerega oskrbujejo oč. šolske sestre, svojo božičnico. Kako lepa je taka slovesnost, zlasti če jo priredijo mala nedolžna bitja, in če se obhaja v pravem krščanskem duhu, ne moremo dovolj povdarjati. Predstavljali so otroci v več prizorih rojstvo našega Izveličarja. Ljubo je bilo videti, kako so prihiteli mali pastirčki k jaslicam Jezuščka moliti in z raznimi darili obdarovati: tukaj je pastirček zabrenkal nekaj na svoje godalo, tam otrok zapel lepo pesmico, med njimi pa pristopila sirota, ki ni imela drugega dati kot svoje nedolžno srce. Prav veličastni so bili sv. trije kralji, ki so prišli iskat novorojenega deteta. Neusmiljeni Herod pa se je postavljaj prav junaško, ko je slišal o nevarnosti, ki mu preti. Izvrševali so vsi igralčki svoje naloge izvrstno. Zahvaliti pa se imamo zato v prvi vrsti čestitim šolskim sestram, ki so se gotovo mnogo trudile, da je bilo mogoče kaj takega predstaviti. Med igro so mala grla zapela pesem sv. Cirila in Metoda in tudi druge pesmice. Po lepem ogovoru, ki ga je imel mil. g. kan. Mlakar, se je vršilo obdarovanje. Da pa je bilo to mogoče, poslala je družba sv. Cirila in Metoda lepo svoto denarja, in razven tega so v Mariboru darovali: mil. knez in škof dr. Mih. Napotnik 10 K, č. g. prelat in kanonik K. Hribovšek 2 K, č. g. stolni prošt L. Herg 2 K, č. g. J. Cerjak 4 K, č. g. M. Štrakl 2 K, č. g. J. Čížek 2 K, č. g. kanonik J. Mlakar 4 K, č. g. prefekt A. Korošec 2 K, č. g. J. Vreže 6 K, č. g. J. Zidanšek 4 K, č. g. J. Tajek 3 K, gospa Marinova 40 v, družine Bezjak, Matek, Majcen 7 K, gospa Rotnerjeva 2 K, trije otroci iz svojih hranilnic 60 vin. Skupaj 51 K. Bog povrni vsem!

(Imenovanje.) Deželnosodni svetovalec v Ljubljani dr. Ivan Babnik je imenovan ministerialnim tajnikom v justičnem ministerstvu.

(Drago, a slabo šolsko poslopje) zgradilo se je pred tremi leti pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Stalo je okroglih 32 tisočakov, a se že ruši, že podira. Ko bi se imel začetkom novembra pričeti šolski pouk, zapazili so, da poslopje preti porušiti se. Pričeli so popravljati (na zimo!) in zato imajo gg. učitelji in otroci že pol četrti mesec (!) prijetne počitnice. Vendar stvar je resna! Šola je draga, na oko kakor palača, največje poslopje v trgu, pred tremi leti s krvavimi kmečkimi žulji postavljena in sedaj, ko še se ljudje niso opomogli od neizmernega šolskega davka, sedaj še bodo brščas plačevali popravljanje! Prosimo naše deželne poslance, naj bi v tej zadevi kako besedo spregovorili v deželnem zboru.

(Nesreče na železnici.) Mi že v dopisu iz Maribora govorimo o nekterih nesrečah na železnici. Nekaj še nam je dodati! Dne 24. t. m. je skočil s tira stroj na progi Velenje-Celje. Stroj se je poškodoval, a druge nesreče ni bilo. Dne 24. t. m. sta trčila pri Budapešti dva osebna vlaka skupaj. Trije vagoni so se razbili, strojevodja je mrtev in mnogo oseb je ranjenih. Dne 25. t. m. je skočil pri Kašavi na Ogrskem osebni vlak s tira. Ni bilo nobene nesreče. Dne 26. t. m. je v Koprinu pri Brnu trčil osebni vlak v ondi stoječ prazen vagon. Stroj in 3 vozovi so poškodovani, strojevodja in sprevodnik težko ranjena, več oseb lahko ranjenih. Na Češkem je zasačil vlak mej postajama Hlinsko in Skuc nekaj delavcev. Trije delavci so mrtvi.

(Nadučiteljsko mesto) v Št. Ilju v Slov. goricah je razpisano do 31. januarja.

Zaplenjeno.

(13 vrst)

(V smrt na vešalah) so obsodili ljubljanski porotniki, dne 15. t. m. morilca Blaža Ravnika, posestnika in krčmarja v Ljubljani. Ravnik je 9. oktobra udaril dvakrat z gorjačo svojega prijatelja Boštjana Žvana po glavi, mu vzel okoli 700 gld. denarja in ga vrgel v vodo. Ravnik je tajil in še le po obsodbi je priznal umor ter šel pokazat kraj, kjer je denar skril.

(Ljutomer.) Naša čitalnica in naše pevsko društvo priredita letos na Silvestrov večer točno ob 7. uri v prostorih g. Vaupotiča v Ljutomeru gledališko igro s pevskim koncertom po sledečem vspredu: 1. »Novinci«, Volarič, moški zbor. — 2. Kvartet na lok. — 3. Gledališka igra »Berite Novice!«. — 4. »Pogovor z domom«, mešani zbor. — 5. »Pri oknu sva molčé slonela«, moški čveterospev. — 6. »Razvoj slovenskega naroda v preteklem stoletju«, govori gosp. predsednik, deželni poslanec itd. dr. Fran Rosina. — 7. »Moja domovina«, Bartl, moški zbor. — 8. Kvartet na lok. — 9. »Žitno polje«, mešani zbor. — 10. »Nos« za novo stoletje, moški zbor. — 11. Alegorija. — Sedeži 40 in 25 kr., stojišča 10 kr. — K mnogobrojni vdeležbi vabita najuljudneje odbora.

(Konjiška društva.) Podružnica sv. Cirila in Metoda v Konjicah ima svoj občni zbor na starega leta dan ob polu štiri uri popoldne v čitalnici. Dnevni red običajen.

«Slovensko pevsko društvo» v Konjicah ima svoj občni zbor 31. decembra 1899 ob polu peti uri popoldne v čitalnici z običajnim dnevnim redom.

«Čitalnica» v Konjicah priredi svojim članom Silvestrov večer s petjem, godbo, šaljivo tombolo in komičnimi prizori.

K občinim zborom in k veselici vabijo uljudno društveni odbori.

(Ormož.) V nedeljo 31. dne decembra bodo nastopili prvokrat v Kalchbrennerjevi gostilni domači tamburaši. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina prosta. Kmetje! pridite v prav obilnem številu poslušat mило narodno godbo.

(Katoliško politično društvo) za okraj Sv. Lenart v Slov. gor. priredi dne 3. januarja 1900 ob 1. uri popoldne zaupen shod pri

Sv. Trojici v Slov. gor. v hiši Jožefa Posinger. Na shodu bo govoril gosp. Ivan Kač o kmetijskih zadrugah, ker se isti dan namerava ustanoviti kmetijska zadruga za Sv. Trojico in okolico. Vstop bo dovoljen le proti vstopnicam, katere se dobivajo pri odboru polit. društva.

(Goriški veleposestniki) so si izbrali svojim kandidatom za deželni zbor gospoda Oskarja Gabrščka, župana v Tolminu. Volitev se vrši dne 3. januarja 1900.

(«Slovenski učitelj») se imenuje nov list, ki so ga začeli izdajati krščansko misleči učitelji in vzgojitelji v Ljubljani. Urednik mu je dobroznani učitelj dobrepoljski, g. Jaklič.

(Slovenska šola v Mariboru.) Kakor razglašala družba sv. Cirila in Metoda, voljna je tudi nam pomagati do lastne slovenske šole. Slovenski Mariborčani! Začnimo mi prvi z doneski za svojo mariborsko šolo. Posebno se obračamo do Vas, mariborske Slovence, kojih živo rodoljubje je vezelano, da sprejmete nabiranje darov v svojo nežno skrb, v svoje spretne roke. Naj živijo prvi darovalci za mariborsko šolo!

(Mislinje.) Dne 20. dec. se je otvorila železnica Velenje-Dravograd. Zvezo ima s precejšnjimi vlaki od Velenja do Celja. Napisi na postajah so dvojezični.

(Odbor bralnega društva) pri sv. Jurju ob Tab. se je nastopno sestavil dne 27. dec.: Al. Kokelj, predsednik; Franc Pečovnik, podpredsednik; Franc Zdolšek, blagajnik; Karol Eberlinc, tajnik; Franc in Anton Lukman, odbornika.

(Načelnikom okr. zastopa) na Vranskem je izvoljen č. g. Franc Zdolšek, župnik pri Sv. Juriji ob Taboru.

(Narodna čitalnica v Ptujju) obhaja dne 31. t. m. Silvestrov večer po stari navadi. Občni zbor se vrši še-le po novem letu.

(Gornjeradgonski okraj.) Pravda radi železnice se vleče že leta in leta. Gre se za to, ali naj okraj plača 20.000 gl. ali ne. Gsp. Bračko pravi, dokler bom jaz načelnik okrajnega zastopa, ne boste plačali. Toda kaj nam to pomaga. Bračko ne bo večno načelnik. Treba je, da se pravda hitro dokonča. Kajti če se bo pravda vedno zavlačevala, tedaj bo nazadnje več obresti in pravnih stroškov, kakor pa čistega plačila. Sedaj se je itak že podvojilo onih 20.000 gl.

(Nova štifta pri Gornjem gradu.) Kmetijsko in bralno društvo priredi glavno zborovanje v nedeljo, dne 7. januarja 1900 po večernicah v šoli se sledečim vsporedom: Predsednik učitelj g. Ivan Kelc prednaša o Slomšku v spomin 100-letnice njegovega rojstva; potem razlaganje novih postav: kako postopati kmetom o uimah in sekanji gozdov. Pregled računa in volitev načelnika in odbora. K prav obilni vdeležbi in pristopu vabi najljubnejše odbor.

(O našem okrožnem sodišču) se govorijo čudne reči po mestu. Slišimo nekaj o slovenskem kurzu, o dr. Janežiču, o 100 for. nagrade za nemške uradnike, o nekaj tajnih odlokih gledé priučjenja slovenskega jezika in o drugih takih rečeh. Ker še ne moremo izvedeti nič natankega, prosimo prijatelje naših narodnih teženj, da nas primernim potom poučijo o vseh teh stvareh.

(Umrl) je v Ljubljani dne 22. t. m. bankir Maks Veršeč, soustanovnik južnoštajerske hranilnice v Celju.

(Osebna vest.) Profesor Maks Pleteršnik, gimnazijski profesor v Ljubljani, je bil v zadnji seji jugoslovanske akademije v Zagrebu imenovan dopisujočim članom filološko-zgodovinskega oddelka.

(V Podčetrtku) imajo poštarico, ki se nam slika kot velika prijateljica nemškega jezika in nemške narodnosti, kar kaže neki tudi s trakovi okinčan brzozjavni stroj. Gosp. Wazulik, prijatelj nekdanjega glavarja Taksa v Brezicah, ima baje edini veselje nad to nemško poštarico, vsi drugi pa odločno protestirajo proti takim uradnicam.

(Z bencinom je treba silno previdno ravnati.) Bencin ravno ni po kmetih splošno znana tekočina, a vendar se prodaja tu in tam, največ v to svrhu, da se spravljajo madeži iz obleke. Bencin izpuhteva jako naglo in gori še rajde od petroleja. Že mnogo nesreč se je zgodilo z bencinom in v kljub temu ljudje vse premalo previdno ravnajo z njim. Pred kakimi štirinajstimi dnevi je neki poročnik si z bencinom snažil rokavice. Pred njim je stala goreča sveča, kakega pol metra od nje pa steklenica z bencinom, toda odmašena. Nakrat se od sveče plamen spusti naravnoč v odprto steklenico; bencin v tej se vname in jo na drobne kosce razžene. Poročnik začne po vsem životu greti, pričujoči storijo, kar je v takem slučaju mogoče in prav; odnesli so reveža v bolnišnico, kjer je četrtri dan umrl. — Zakaj je plamen udaril v steklenico? Para, ki se je vzdigala iznad steklenice, se je ob sveči užgala in v hipu zagorela noter do tekočine.

(Kako skrbi Rusija za svoje prebivalstvo.) Ruski finančni minister je dovolil uvoz premoga v Varšavo, ne da bi trebalo plačevati carino. A za druga mesta, kakor Odeso, Nikolajev, Sevastopol in za parnike črnega morja je znatno znižal carino na premog.

(Stari krajcarji) in polkrajcarji so veljavni samo še do novega leta. Potem se ne bodo več zamenjali. Treba je torej stare krajcarje zamenti še prej. — Naredba, da novci veljajo samo še do novega leta, ne kaže posebne prijaznosti do ljudstva, med katerim se zlasti na deželi nahaja še dokaj starih novcev.

(Zreče.) Vabilo k občnemu zboru »slov. gosp. pol. bralnega društva Straža v Zrečah«, ki bode dne 7. januarja meseca 1900 po večernicah v gostilni g. Matija Vidmarja v Zrečah. Vspored: 1. Poročilo knjižničarja i blagajnikarja. 2. Sprejem novih udov i plačevanje udnine. 3. Volitev novega odbora. 4. Pogovor o društveni veselici v pustnem času. 5. Slučajnosti i prosta zabava. — K mnogobrojni vdeležbi najljubnejše vabi odbor.

(Mladinoljubi), naročite si »Vrtec« in »Angeljčka«. Dobra odgoja otrok mora biti starišem in odgojiteljem sploh prva skrb. Ali kako težko delo je to! Izkušen in sveti mož je rekel, da je odgoja umetnost vseh umetnostij. Kako hvaležni morate torej, stariši, biti, ako Vam kdo pri tem težavnem poslu pomagati hoče in zna! Glejte, takega pomočnika vam vem. »Vrtec« je enemu ime, to je časopis s podobami za slovensko mladino. Drugemu se pravi »Angeljček«, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Ko bi naša mladina prebirala ta lista, bila bi drugačna nego je. Ne bom ju sam hvalil, le to vam rečem: ako še niste »Vrtca« ali »Angeljčka« čitali, izposodite si ju pri Vašem dušnem pastirju ali pri Vašem učitelju, berite pazno, in gotovo se boste sami prepričali, da ste našli modrega in vernega pomočnika pri odgoji vaših otrok. »Vrtec« in »Angeljček« se naročata pod naslovom: č. g. Anton Kržič, c. k. profesor v Ljubljani (Sv. Petra cesta št. 76). »Vrtec« in »Angeljček« skupaj staneta za celo leto 2 gl. 60 kr.; »Angeljček« se naroči lahko tudi sam za se za 60 kr.

(Gonja proti dr. Bezjaku.) Nemški listi se kar penijo jeze, ker je šolskim nadzornikom mariborskega okraja imenovan prof. dr. Bezjak. Zakaj neki? Graški »Tagblatt« pravi, da za to, ker je zagrizen Slovenec in slovenski agitator. Nemci naj se pomirijo! Mi poznamo dobro spodnještajerske slovenske agitatorje in zato vemo, da dr. Bezjaka ni med njimi. Dr. Bezjak je vedno varoval svojo uradniško dostojnost in dovoljenih mej ni nikdar prekoračil. Nemci se le zaraditega jezijo, ker v mariborski okraj niso mogli spraviti svojega pristaša, ki bi jim bil pokoren na vsak migljaj. Mi vemo, da so hoteli v Maribor spraviti narodnega šviga-švago ter pedagogično ničlo. Dr. Bezjak pa je mož in vzgojeslovno vrlo izobražen. Seveda je vsled tega strah po značaju in znanju slabih nem-

čurskih učiteljev v mariborskem okraju. Vsi pošteni in dobri učitelji, bodisi ktereколи narodnosti, pa se ga veselijo.

(Mariborska čitalnica) priredi v nedeljo zvečer ob 8 uri Silvestrov večer v Narodnem domu. Na vspredu je igra, petje in govor. Posebno opozarjamo na petje, kajti ono ni vsakdanje.

(V dež. šol. svet štajerski) sta imenovana iz Spod. Štajarja kanonik dr. Ivan Križanič in raynatelj Julij Glavacki.

(Iz Izmanec pri Negovi) nam piše naročnik, da so tudi tje poslali ono številko kranjskega liberalčka »Rodoljuba«, v kateri se očita kranjski cerkvi, koliko milijonov goldinarjev ima premoženja. Seveda se nihče ne da vloviti po teh milijonih, kajti v njih je skrajno malo čistega denarja, ampak v njih je zadržano vcejenjeno cerkveno in farovško zidovje ter ležeča posestva. Dr. Tavčar sam, ki se toliko spodtika ob cerkveno premoženje, ima več suhega denarja, kakor vsi kranjski kapelani in župniki skupaj.

(Naš rojak v Rimu) g. Ant. Jerovšek, kapelan v Animi, je bil za časa kardinalskih slovesnosti v Rimu spremljevalec slovenskega kardinala Missia. Za kardinalovega spremljevalca je predpisana posebna višnjeva oprava.

(Stekel po 20 letih.) V Antonienhüte, v Gornji Šleziji je pred 20 leti ugriznil stekel pes nekega Viktorja Wengrzit, kar pa ni imelo takrat nikakih slabih posledic. Pred kratkim pa je začel Wengrzit, sedaj delavec v neki kositarnici, strašno besneti; planil je na nekega delavca ter ga hotel vreči v plavž. Z velikim trudom je spravilo več mož zbesnelega Wengrzita v bolnico, kjer so zdravniki dokazali, da je iskati vzroka te strašne bolezni v ugrizih, ki jih je zadobil Wengrzit pred 20 leti od steklega psa.

(Grof Clary), ki je bil par mesecev na Dunaju minister, je zopet postal namestnik štajerski.

(Bralno društvo v Kostrivnici) bode imelo svoj občni zbor 7. januarja 1900. Volil se bode nov odbor in pravila se bodo premenila.

(Šaleška čitalnica v Šoštanjju) začela je novo dobo svojega delovanja! Čitalnica ima dramatični odsek ter pevski in tamburaški zbor, s kojih pomočjo bode v teku leta prirejela razne veselice in zabavne večere. Da pa morejo ti odseki svojo nalogo uspešno izvrševati in čitalnica primerno število časnikov naročiti, treba ji je mnogo udov in da jo ti udje s svojimi denarnimi doneski redno podpirajo. — Odbor se obrača do vseh p. n. narodnjakov šaleške doline s prav uljudno prošnjo, da blagovolijo pristopiti kot udje k »Šaleški čitalnici v Šoštanjju«, da bi tako imela ista svoje ude po vsi šaleški dolini ter na tak način postala središče vsega narodnega in društvenega življenja in gibanja te prekrasne doline. — V združenju je moč! Malo nas je in tem bolj nam je treba združiti se in napeti svoje moči, da nas nasprotniki ne poderó in uničijo! Narodna ideja, narodna ljubezen mora v vsakem posameznem kakor v narodni celoti plamteti, nobena žrtev nam ne sme biti pretežka, poiskati moramo sredstev, da se narod krepi in jači! — Gojimo prijetno nado, da naša prošnja ne bo glas vpijočega v puščavi, temveč da pade na rodovitna tla ter nam zdatno pomnoži število društvnikov. V to pomozi Bog in naklonjenost p. n. narodnjakov napram Šal. čitalnici.

(Zaspanost polit. društev.) V Ptujju obstoji že več let politično društvo »Pozor«, katero je ustanovil pokojni Raič. Dasi bi bilo za to društvo na vseh koncih in krajih našega velikega okraja dovolj dela, akoravno potrebuje naše ljudstvo poduka na gosdodarskem, političnem in socialnem polju, odbor se ne gane, odbor spi! Pri sodniji, pri davkariji, pri pošti, pri okrajnem glavarstvu imamo deloma izključno, deloma v veliki večini le nemške pečate in napise! Politično društvo se za to ne briga in ni bilo slišati, da bi se bila od tega društva napravila in odposlala kaka še tako pohlevna peticija ali

pritožba do višje instance. Občinski zastopi se ravnajo po tem društvu in tudi ne storijo nič! In vendar ni dvoma, da šteje društvo med ude take može, kateri so zmožni in tudi volje nastopiti kot govorniki na shodih! Vprašamo tedaj naravnost odbor: Ali hoče porabiti zimski čas in prirediti nekaj shodov v okraju? Če se ne more za to odločiti, ga prosimo, da naj skliče v kratkem okčni zbor, kateri bode izvolil nov odbor. Sovražnik je povsodi delaven in lahko nas prehiti! Pri tej priliki tudi vprašamo, kaj je s Ciril-Metodovo podružnico. Človek bi rad dal svoj obol, toda nikogar ni, da bi ga pobral in odposlal! To so razmere, kaj ne g. urednik, da bi slobodno tresnilo med nas.

(Učiteljska prostost.) Mnogo učiteljev je sedaj po dovršenih ukih prestopalo k poštni službi. Sedaj pa so poštna ravnateljstva izdala naredbo, da se učitelji ne smejo več sprejemati v poštno službo, ker učiteljev primanjkuje na šolah. Mi mislimo, da je to prevelika skrb poštne uradov za šolo, ker se s tem krati učiteljem dozda jim pristoječa prostost.

(Novi okrajni šolski nadzorniki.) Imenovani so za okraje Wildon, Lipnica, Arvež, Cmurek in Radgona g. Alois de la Molte, nadučitelj v Judenburgu; za okraje Maribor, Sv. Lenart in Slov. Bistrica g. dr. Janko Bezjak, c. kr. profesor v Mariboru; za okraje Gornja Radgona, Ljutomer, Ptuj, Ormož in Rogatec zopet g. Ivan Ranner, ravnatelj v Laškem trgu; za okraje Marenberg, Konjice, Šoštanj in Slovengradec g. Ivan Dreflak, nadučitelj v Rogatcu; za okraje Šmarje, Celje, Vransko in Gornjigrad g. Jožef Supanek, nadučitelj v Grižah; za okraje Kozje, Laško, Sevnica in Brežice zopet g. Gust. Vodušek, nadučitelj v Trbovljah in za mesta Maribor, Celje in Ptuj g. Franc Frisch, ravnatelj meščanske šole v Mariboru. — Za danes le toliko; prihodnjič bomo si dovolili o teh imenovanjih besedico spregovoriti.

(Vrl kmet.) Zadnjo soboto zgodilo se je na mariborskem trgu to-le: Mestni uradnik in policaj pristopita k nekemu slaninarju ter mu naročita, da mora imeti do druge sobote svojo tehtnico uradno preiskano; če bi je ne imel, bo kaznovan. Kmet ju nekoliko časa gleda, potem pa reče: »Če mi imata kaj povedati, povejta mi to slovenski.« Uradnik in policaj se odpravljata, nekaj ljudi pa pristopi h kmetu, da bi mu ukaz raztolmačilo. Naš kmet pa jih zavrne rekoč: »Pustite me, saj tako vem, kaj je rekel; pa služabnik, ki je za nas tukaj, ima govoriti slovenski, če noče ali pa se noče učiti, pa naj gre tje kruha iskat, kjer mu slovenščine ne bode treba.«

(Oddaja gozdnih drevesc.) V svrhu pogozdovanja oddajajo se od državnega gozdnega vrta v Celju eden milijon različne vrste iglastih drevesc po nasledni ceni in sicer velja: 1000 komadov 3letnih smrek gl. 2.—, 1000 komadov 2letnih macesnov gl. 2.—, 1000 komadov 2letnih belih borov gl. 1.50, 1000 komadov 2letnih črnih borov gl. 1.50. Prijave za dobavo rečenih gozdnih drevesc sprejemata c. kr. okrajno gozdarsko nadzorstvo v Celju, c. kr. deželno gozdarsko nadzorstvo v Gradcu in sicer za pomladno pogozdovanje do 15. januarija, za jesensko pogozdovanje do 15. sept. vsakega leta. Neimovitim gozdnim lastnikom oddajajo se gozdna drevesca brezplačno, to je: povrniti se morajo le stroški za izkapanje, zavitek in prevoznjo. Na kolka prostih prošnjah neimovitim lastnikov mora občinski urad izrečno potrditi njih neimovitost. Natanko naj se napovedo število in vrsta zahtevanih drevesc, naslov prošnjika (pošta ali železnična postaja), kamor se naj drevesca pošljejo. — Od c. kr. okrajnega gozdarskega nadzorstva v Celju.

(Sadjarstvo.) Dne 17. decembra je potovalni učitelj gosp. Belé v Šmartnem pri Velenju govoril o različnih škodljivcih sadnega drevja ter kazal, kako se njim pride do živega; sploh pa je podal veliko koristnih in praktičnih naukov o sadjereji, za katere smo mu prav hvaležni. Želimo samo, da bi se prihodnjič

tako poučevanje pravočasno razglasilo, potem bode udeležba tudi obilnejša, ker v naši dolini je zanimanje za sadjarstvo splošno.

(Zbirka ljudskih iger.) Dolgo časa že, zlasti pa, odkar se je med Slovenci tako bujno začelo razcvitati društveno življenje, se je pogrešalo prav občutno dobrih tiskanih iger, primernih za občinstvo, ki išče zabave v naših koristnih ljudskih društvih. Bilo je sicer že nekaj takih iger v rokopisih; a vedno prepisavanje je bila težavna in zamudna stvar, velikrat celo ni bilo mogoče dobiti igre na posodo itd. Zato si je »Slovenska kršč.-soc. zveza« pri svoji ustanovitvi stavila nalogo, kar najprej odpomoči temu nedostatku. Te dni je izdala I. snopič »Zbirke ljudskih iger«. Prvi snopič prinaša tri igre: »Pravica se je izkazala«, burka s petjem, spisal dr. J. Ev. Krek. »Zamujeni vlak«, šaloigra, priredil Ant. Kržič. »Lurška pastarica«, igrokaz po dr. R. Weissenhöflerju, poslovenil L. S. Kot priloga so številni izvorni napevi ki prvi in tretji igri. S tem je pričela izvrševati to svojo nalogo. Z veseljem bode nadaljevala, ako bode našla pri slavnem občinstvu, zlasti pri društvih, prijaznega odziva. Cena posameznim snopičem bode tolika, da se pokrijejo stroški. Za I. snopič se je nastavila cena mehko vezanemu izvodu 40 kr., po pošti 45 kr. Za društva, ki vzamejo vsaj pet izvodov skupaj, se je cena znižala na 30 kr. za izvod, po pošti toliko več, kolikor znaša poštnina. Posamezni snopiči se dobivajo pri »Slov. kršč.-soc. zvezi« in v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani. Slovenci, pridno segajte po njih!

(Ogrski Slovenci.) Jeden naših naročnikov na Ogrskem nam piše: »Mi radi prebiramo »Slovenskega Gospodarja«. Fantje vedno povprašujejo po listu. V kratkem bode dosta naročnikov pri nas. Vidi se, da se giblje pri nas slovenski narod v verskem in narodnem življenju. Kmalu bodo stopili ogrski Slovenci na noge. Bog živi naše štajerske slovenske brate!« Naša želja je, da bi se res kmalu dvignili ogrski Slovenci iz narodnega spanja. Poguma je treba! Tudi mi odzdravljamo: Bog živi naše slovenske brate na Ogrskem!

Prolog

ob priliki prve veselice v »Narodnem Domu« v Mariboru. »Slovanski čitalnici v Mariboru« posvetil pesnik.

Vam, ki v prostore rajskolepe te
Ste prihiteli, sladke nade polni,
Da zrl bi Talije igro prvo
Na teh deskah, svet pomenečih,
Da slišali besede materine
Bi glas presladki, milo Vam doneči,
Vam kličem plameneč od navdušenja:
O blagor, blagor Vam; Bog živi Vas!

V dvorani tej se razodeva nam
Umetnika duh previsoki, zar presvetli,
Z neba ki ga prošnil je mogočno,
Da nam poslopje to ustvaril je
Prečarokrasno, ponosito, slavno,
Še poznim vnukom spomenik vznesen,
Oznanjujoč Slovenov vseh okrog
Rodovom, kaj jeklena zmore volja,
Kaj ljubavi narodne sveti zar,
Kaj duše plemenite moč orjaška. —
Ta sij, ta blesk, soglasje to
Oblik in boj, čarobno se bleščečih,
Napaja s čuti nas neizrekljivimi,
Sladkost mamečo v dušo liva našo.

Zato v dvorani tej kraljestvo bodi
Umetnosti, hčera nebeških, jasnih!

Med vsemi pa Talija prva tu
Pokaži nam menljivi svoj obraz,
Ki zdaj v radosti lesku sveti se,
I nam v srce radost lijoč visoko,
Zdaj spet oblak temán zastira ga,
Pogrezajoč nas v žalost pregloboko.

In glej! — Pred Vami na stečaj odprta
Visoka vrata danes prvič so
V Talije tempelj jasni, ki odprt
Ostal v krepilo Vam bo in vedrilo.

Zares! — Na odru tem života zrl
Podobe boste jasne in vesele,

Da se vedrila Vam bo duša tužna,
Jasnilo se nebo življenja mračno,
Srce mehko naslajalo v prizorih
Radost, veselje čisto vam budečih.

Tu gledali podobe boste resne,
Života težkega pretežke boje,
Strasti človeške, njih učinke zle,
Da bo v solzéh srce se Vam topilo,
Blažilo v ognju čistem svetem se,
Užigalo za vse, kar ustvarila
Duha človeškega je moč nebeška,
Kar plemenito je, kar lepo, blago.

Saj to Talije moč je čarodejna,
Da kakor sèn sladák trenutja kratka
Na krilih lahnih nas dviguje v svet,
Kjer tuge vse zabimo in težave.
In črni trop skrbi dušo morečih.

In vse to se kazalo bode Vam
V slovenščine glasovih sladkomehkih,
Da se napajalo uho z milobo
Jezika materinega bo rajsko,
Užigalo srce s plamenom svetim
Ljubezni vroče bo za dom in rod.

A mi, ki zdaj med svečenike se
Talije bi boginje šteli zveste,
Bojazni polni prvič stopimo
Pred Vas na teh deskah varljivih, polznih.
Začetniki v umetnosti smo tej,
A duša nam gori v vznesenju čistem.
Zatorej sodba Vaša mila bodi nam,
Saj posvečena Vam je slaba naša moč!

O da vredno bi mogli Vam kazati
Duha pesniškega le vredna dela!

O da tega prostora bi vrednost
Vabila vase vredne vse in dobre
Izmed Slovanov, tukaj bivajočih!
Res! — Ob stoletja resnem koncu zdaj,
Ko narod naš obupen bije boj
Za jezik svoj, prostost, pravico svojo,
Svetinje ki človeštva so najdražje,
Objema naj dvorana ta nas vse,
V okrilju svojem, kakor mati dete
V mehko naročje svoje jemlje varno,
Kakor pod krilo svoje kokla zbira
Piščéta, kadar jastreb jim preti sovražen.
Tu naj ljubezen veže bratska nas
Do domovine revne, v prah teptane;
Tu naj vihti Talija žezlo svoje,
Z močjo kraljuje čarovito naj,
Da nas radost objemala bo čista,
Vznesenje sveto vzdigalo nas kvišku,
Da v duhu zrl jasnije podobe
Bomò v prihodnosti neznan, temni!

V to nam pomozí Bog nebeški, mili,
Trpinov nas Slovencev se usmili!

Loterijne številke.

Gradec 23. dec. 1899 12, 41, 49, 18, 63
Dunaj „ „ „ 66, 15, 79, 77, 70

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana
Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr.
— najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. Za-
sebnikom poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci
obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni
zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, delo-
ljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem
zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste.
Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Slovenci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovenci,

darujte za šolo v Muti

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom v Ptujju zraven glavarstva

priporoča slav. občinstvu in prekupovalcem veliki izbor kovčkov platnenih in usnjatih, denarnic, pip lesenih in porcelanastih, denarnic, ustnikov, cevi zd pipe, žepnih nožev, škarij, nožev in vilic, žlic, britev, očal, šivank, igel za lase, glavnikov, krtačic, mila, parfumov, harmonik kakor tudi šila, dret, špagovine itd.

Dalje različnih krtač, remen in pasov, gumbov, brošk, prstanov in rinčic.

Istotam dobiva se lepi pismeni, kancelijski konceptni, svilnati in barvani papir, kovertov in vizitnic v vseh velikostih, prodaja se po zelo ugodni ceni.

Zaloga tiskovin, molitvenih in šolskih knjig. — Na veliko znižane cene, zunanja naročila se možno točno odpošiljajo.

Priporoča se z velespoštovanjem

10

J. N. Peteršič, Ptuj.

Najboljše strune za citre, gosli, kitare in tamburice.

Vsake vrste okvirov in različnih podob

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenega
v Mariboru,

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd.

Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene. 47

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine pripravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod. 16

Zaloga pri **Ivan Jebačinu v Ljubljani.**

Na želodecu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine **Golitsch** pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naradni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 glđ. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 glđ. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice.** 45-50

Pratike in koledarji

za 1900 se dobivajo 10 na drobno in debelo v trgovini **J. N. Peteršiča v Ptujju.**

Zelo velika zaloga in nizke cene.

Priporočam svojo popolnoma novo sortirano zalogo: novošegnega suknja za moške in dame, vse vrste porhanta, oksfortov, posteljnine, perila, robcev, miznih prtov, servietov, bele in barvane tkanine, vsake vrste srajc, hlač, šalov, zimskih robcev, pletenih nogavic, volnenih in svilnatih robcev in vsakovrstne podlage. 8-10

Obilnemu obisku se priporočujoč, sem udani

Matevž Stergar,

V Gosposkih ulicah 11, k „Zvezdi“ v Mariboru.

K „Zvezdi“ v Gosposkih ulicah.

K „Zvezdi“ v Gosposkih ulicah.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Slomšekove „PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: «Vaje cerkvene zgovornosti» str. 1—150. — Potem I. del «Pridige ob nedeljah» (50) str. 51—248; II. del «Pridige ob zapovedanih praznikih» (20) str. 251—306; III. del «Pridige ob cerkvenih godovih» (12) str. 309—348; IV. del «Pridige ob godovih svetnikov sploh» (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštnino je 4 K.

Dobiva se v „tiskarni sv. Cirila v Mariboru“ pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.

Kdor hoče 400 mark⁴⁹

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znamko: **V. 21 Annoncen - Exped. K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.**

Rodoljubi! Spominjajte se o vsaki priliki dijaške kuhinje.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

„Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestanike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino.“ 48

Vsim prečast. gosp. naročnikom, znancem in prijateljem želim veselje in srečno novo leto.
Karol Tratnik, Maribor

Naznanilo.

Dovoljujem si naznaniti častitim gospem v mestu in na deželi, da izdelujem obleke vsake vrste po najnovjših dunajskih in berlinskih modnih časnikih in to zelo elegantno in po nizki ceni.

Poučujem tudi v prikrojevanji in izdelovanju oblek po zelo lahkem načinu.

Priporočujoč se, da me počastite z mnogobrojnimi naročili se bilježim udano 8-

Tončika Koren,
krojačica za ženske obleke
Maribor. Nagystrasse št. 10

Službe išče!

Mlad, 29 let star, neoženjen, lepega obnašanja, želi službo dobiti kot grajski oskrbnik ali tudi kot hišnik, kateri je zmožen popolnoma samostojno voditi vse gospodarstvo v vsaki stroki. Ima dobra spričevala. Nastop službe lahko takoj ali 1. februarja. Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod Ivan Kušar, Poste rest. Voitsberg pri Gradcu. 2-2

Na prodaj.

hiša 3 minute od farne cerkve v Olimju, močno zidano, z dvema sobama, mesnico, pivno kletjo in velikim vrtom. Cena 500 gld. — Sposobno tudi za penzionistmašnike. Posesnik Ant. Mihelin, Sopote 57, p. Podčetrtak. 4-4

Gostilna „Brühl“

novo prezidana s prijaznimi in svetlimi sobami na prijaznem kraju nalašč za izletnike primerna in komaj 10 minut od mesta oddaljena, zraven 2 in pol orala zemlje, pri hiši primerne shrambe, je na prodaj. Več se izve pri posestnici Liza Ivanuš, gosposke ulice 50, II. nadstr. v Mariboru. 2

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
Anton Rebek kolodvorske ulice, 29, Ljubljana.

ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck. 40

Svoji k svojim!
Anton P. Kolenc,
trgovec v Celju
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice lepo v senci posušene, in jih bom dobro plačal. — Nadalje kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino. Kupim tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške, želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

Kupujem vsakovrstno sadje za „prešati“ kakor tudi namizno na cele vagone in tudi manj. Kdor ima kaj pošlji ceno in vzorec.

Z velespoštovanjem 8-

Anton P. Kolenc.
„Pri dobrem pastirji!“

Na prodaj

novozidana hiša z lepim vrtom, 4 stanovanja po 1 soba in kuhinja v Novivesi pri Mariboru. Vpraša se pri J. Spes, št. 147 v Novivesi. 1-3

Na prodaj!

ali pa v najem na pet let zaradi potovanja v tuje kraje v prijaznem trgu Rečici v zgornji Savinski dolini usnjarija z vsem potrebnim orodjem. Vse je v najboljšem stanu. Poleg usnjarije je vrt. Več pove Franc Jeraj, trgovec v Spod. Pobrežah, p. Rečica. 1-3

Služba cerkovnika

in organista v Pamečah razpisana je do 1. marca 1900. Prošniki, zmožni kakega rokodelstva imajo prednost.

Na prodaj

novozidana hiša v koroškem predmestju je na prodaj za 6800 gold. ima 6 stanovanj, veliko klet in vrt. Hiša neze 450 gld. na leto, hranilnica ima 3800 gld. na hiši. — Naslov: Marija Kicker št. 67 v Mariboru, Koroška ulica. 2-3

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
Anton Rebek kolodvorske ulice, 29, Ljubljana.

ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck. 40

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **Škropilnice** proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Aparate za sumperavanje lozov.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav.

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49. 20-20

Zastopniki se iščejo. — Ceniki brezplačno. — Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati.

Za pranje pri boleči koži pri

Ljudem in živalih

ni boljšega sredstva, nego

Schichtovo patentno milo

(trdo kalimilo)
z znamko laboda.

varstvena znamka.

V obče je znano, da je to milo najboljšo sredstvo čistiti volneno in svilnato robo,

ter da prav lepo pere pri najmanjšem trudu in največji varnosti obleke belo perilo. To milo dvakrat več izda, kakor vsako drugo. — Če se v kakem kraju ne prodaje, obrni se naravnost do tvrdke, ki pošlje za 2 gld. 50 kr. franco po celi Avstriji in Ogrski zavoje po brutto 5 kgr. 7-8

Jurij Schicht, Aussig a./Elbe, tovarna mila, sveč in olja.

Največja tovarna teh izdelkov v Evropi. — Schichtovo patentno milo je bilo na internacionalni razstavi na Dunaju 1894 odlikovano z zlato kolajno.

Naznanja

se Vam, da se v novi žganjariji v barvarski ulici 7, v Ptuji, (v hiši kjer je poprej prodajalnica Martina Muršeca bila) prodaja naravno domače žganje po zelo nizki ceni. — Posebno se priporoča za delavce droženka, tropinsko in slivovka, katero tam v vsaki meri in po jako nizki ceni dobite. Poskusite in prepričali se bode, da je tam resnično dobro kupiti in da bo vsaki z žganjem zadovoljen. Al. Mir. 19

Dopisnice razglednice (Ansichtskarten)

izdeluje podpisana prav lično, hitro in po ceni.

Kdor želi založiti kako razglednico mora doposlati fotografijo dotičnega kraja.

Za obila naročila se priporoča

Tiskarna sv. Cirila Maribor

Koroška ulica št. 5.

Služba cerkovnika in organista v Št. Ilju v Slov. goricah

je razpisana do 1. svečana 1900. Prošnje se naj pošljejo do 14. prosinca na cerkveno predstojništvo. Cecilijanci imajo prednost. 1-2

„SLOVENSKI GOSPODAR“ stane za prihodnje l. 4 K